

v evropské politice (26. 12. 2016 – 1. 1. 2017)

Událost týdne:

1. ledna došlo v istanbulském klubu Reina při oslavách Nového roku k útoku, při němž neznámý střelec usmrtil minimálně 39 osob a 69 zranil. Mezi oběťmi bylo 27 cizinců. K útoku se následující den přihlásila teroristická organizace Islámský stát. Podle tureckého tisku pochází pachatel ze Střední Asie, pravděpodobně z Uzbekistánu či Kyrgyzstánu.

27. prosince byl v areálu věznice Silivri u Istanbulu za přísných bezpečnostních opatření zahájen první velký soudní proces s 29 tureckými policisty, kteří jsou podezřelí ze spoluúčasti na neúspěšném červencovém pokusu o převrat. Podle obžaloby neplnili policisté rozkazy, které jim nařizovaly chránit palác prezidenta Recepta Tayyipa Erdogana. 21 obžalovaným hrozí trest doživotního odnětí svobody, osm policistů může být v případě usvědčení odsouzeno na 7,5 až 15 let vězení.

29. prosince zažádala polská ambasáda v Moskvě o vydání hlasových záznamů z kokpitu vládního letounu, který havaroval i s tehdejší polským prezidentem Lechem Kaczyńskim u Smolensku v roce 2010. Podle polské strany neposkytuje Rusko při vyšetřování havárie potřebnou součinnost, čímž se mu nedaří vyvrátit podezření současné polské vlády, že letadlo havarovalo v důsledku spiknutí.

29. prosince informovala agentura ČTK, že podle ruského ministerstva obrany ukazují výsledky vyšetřování pádu letadla, které se na konci předcházejícího týdne zřítilo krátce po startu v Soči do Černého moře, na technickou závadu letounu. Podle dostupných informací získaných z nalezených černých skříněk mohla pád zapříčinit závada na vztlakových klapkách. Vyšetřovatelé pracují i s verzí terorismu, tento scénář však podle ruských úřadů není pravděpodobný.

30. prosince sdělil rakouský ministr zahraničí Sebastian Kurz v rozhovoru pro německý magazín Spiegel, že Rakousko se v rámci předsednictví Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE), které po Německu přebírá počátkem ledna 2017, bude zasazovat o postupné uvolnění sankcí proti Rusku, které na něj EU uvalila v souvislosti s ukrajinskou krizí. Podle Kurze by se Rusko mělo dočkat určitého uvolnění sankcí za každý pozitivní krok. Sankce by dle něj neměly jen trestat, ale především motivovat k nápravě.

31. prosince označila německá kancléřka Angela Merkelová ve svém novoročním projevu islamistický terorismus za největší výzvu, které v současnosti Německo čelí. Současně se však vyslovila pro „otevřený pohled na svět“ a zdůraznila význam demokracie, právního státu a společných hodnot při potírání terorismu. Poukázala i na dobrý stav německého hospodářství, díky němuž může Německo pomáhat potřebným.

1. ledna převzala po Slovensku předsednictví v Radě EU na další půlrok Malta. Malta se hodlá zaměřit primárně na šest oblastí – migraci, jednotný trh, bezpečnost, sociální začleňování, evropské sousedství a námořní odvětví. V otázce migrace chce Malta dosáhnout vylepšení unijního azylového systému tak, aby se o migrační zátěž dělily členské země spravedlivěji. Prosazovat bude dokončení programu na přerozdělení 160 tisíc žadatelů o azyl z Řecka a Itálie mezi jednotlivé unijní země, proti čemuž vznesly Slovensko a Maďarsko žalobu k Soudnímu dvoru EU.

Telegraficky

- Dne 30. prosince informovala agentura ČTK s odvoláním na německý tisk, že podle odborníků měly na německou ekonomiku v roce 2016 příznivý vliv i výdaje státu na uprchlíky, stejně jako jejich spotřeba. Tyto faktory přispěly k růstu německé ekonomiky oproti roku 2015 o 0,3 %.
- Dne 31. prosince označil ruský prezident Vladimir Putin rok 2016 za nelehký, obtížný však podle něj ruské občany sjednotily. Putin poděkoval Rusům za porozumění a důvěru, kterou jemu a celé zemi v roce 2016 projevovali.

